

INFORMACJE DLA PACJENTA

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA PRZED POBRANIEM MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH

Przygotowanie pacjenta do pobrania krwi

1. Na pobranie krwi pacjent powinien zgłosić się **rano** (6:30 – 10:00): z uwagi na rytm dobowy wydzielania niektórych analitów, np.: żelazo, fosfor, potas, kortyzol, aldosteron, prolaktyna, FSH, LH, TSH, hormon wzrostu, PTH, testosteron, DHEA, progesteron (zakresy referencyjne dla tych analitów podawane są w oparciu o pomiary z pobrań porannych).
2. Pacjent powinien być **na czczo** (w miarę możliwości pacjent nie powinien przyjmować posiłku od godz. 18:00 dnia poprzedniego), bez używek z uwagi na zmiany po posiłku takich parametrów jak: glukoza, insulina, peptyd C, parametry gospodarki lipidowej (TG, HDL), żelazo, fosfor, kortyzol, kwas foliowy.
Zalecane jest pobranie na czczo krwi na badania koagulologiczne (układu krzepnięcia) oraz poziomu magnezu, wapnia, mocznika, kreatyniny, kwasu moczowego, prolaktyny, białka całkowitego, bilirubiny, enzymów wątrobowych, LDH, morfologii, OB.
3. Dzień przed pobraniem nie należy wykonywać nadmiernego wysiłku fizycznego, a przed pobraniem **odpocząć** 10-15 minut w pozycji siedzącej.
4. Zaleca się, aby w miarę możliwości pacjent ograniczył przyjmowanie leków i suplementów diety.
5. Nie zaleca się oznaczania analitów, którymi aktualnie leczy się pacjenta, np. żelazo.
6. Przed pobraniem krwi na badanie PSA pacjent powinien zachować wstrzemięźliwość seksualną min. 3 dni przed badaniem oraz nie poddawać się zabiegom chirurgicznym okolic gruczołu krokowego i badaniu per rectum.
7. Przygotowanie pacjenta do testów czynnościowych (krzywa cukrowa, krzywa żelazowa, test obciążenia MTC i in.)
Testy czynnościowe wykonuje się **tylko na zlecenie lekarza**.
Pacjent powinien być na czczo. Pierwszą próbkę krwi żyłnej pobiera się na czczo, a następnie w różnym czasie po obciążeniu daną substancją w zależności od rodzaju testu i wskazań lekarza.

Doustny test tolerancji glukozy

Pacjent musi być bezwzględnie na czczo. Po pierwszym pobraniu krwi należy obciążyć pacjenta podając do wypicia 75 g glukozy rozpuszczonej w ok. 250 ml wody w czasie nie dłuższym niż 5 minut, zgodnie z zaleceniem lekarza.

Po dwóch godzinach od przyjęcia glukozy ponownie pobiera się krew żylną. W tym czasie pacjent powinien wykonywać jedynie niezbędną aktywność fizyczną.

U ciężarnych wykonuje się trypunktową krzywą cukrową – pobranie krwi następuje na czczo oraz po godzinie i dwóch od obciążenia glukozą.

Test obciążenia żelazem

Pierwszą próbkę krwi pobiera się przed obciążeniem siarczanem żelazowym. Następne próbki krwi pobiera się po obciążeniu doustnym preparatem żelaza zgodnie z zaleceniem lekarza. Test może trwać od 30 minut przez 60, 120, 180, do 360 minut w zależności od zaleceń lekarza kierującego.

W celu zminimalizowania błędów przedlaboratoryjnego test należy przeprowadzać w godzinach porannych. Zażycie leków w tym dniu powinno być ustalone z lekarzem kierującym na badanie.

Prolaktyna – test czynnościowy

Badanie wykonuje się pobierając próbkę krwi przed obciążeniem doustnym pacjenta lekiem Metoklopramid (MTC) oraz po godzinie i/lub dwóch po obciążeniu, zgodnie z zaleceniem lekarza kierującego.

INFORMACJE DLA PACJENTA

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA PRZED POBRANIEM MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH

Przygotowanie pacjenta do pobrania jednorazowej porannej próbki moczu na badanie ogólne

Poranna próbka moczu jest materiałem odpowiednim zarówno do badań właściwości fizykochemicznych moczu jak i badania cytologicznego (badanie osadu moczu).

1. Zaleca się stosowanie umiarkowanej diety w dniu poprzedzającym badanie oraz przyjmowanie fizjologicznej ilości płynów.
2. Przed pobraniem i w dniu poprzedzającym należy unikać nadmiernego wysiłku fizycznego, który może spowodować pojawienie się większej ilości krwinek czerwonych w osadzie oraz podwyższenie stężenia białka i ciał ketonowych.
3. Zaleca się wstrzemięźliwość seksualną przed badaniem moczu.
4. U kobiet mocz nie powinien być pobierany na dwa dni przed spodziewaną miesiączką, w trakcie krwawienia miesięcznego i dwa dni po zakończonej menstruacji.
5. Pobranie próbki moczu powinno być poprzedzone dokładnym umyciem okolicy ujścia cewki moczowej ciepłą wodą, osuszeniu najlepiej jednorazowym ręcznikiem papierowym.
6. Mocz należy pobrać do jednorazowego pojemnika, opisanego imieniem i nazwiskiem pacjenta.
7. Należy pobrać próbkę moczu w ilości ok. 50 ml z tzw. środkowego strumienia. Pierwszą porcję moczu oddać do toalety, następną do pojemnika i pozostałą do toalety.
8. Szczelnie zamknąć pojemnik z moczem i materiał dostarczyć do punktu pobrań.

Przygotowanie noworodka/niemowlęcia do pobrania porannej lub przygodnej jednorazowej próbki moczu

1. Osoba pobierająca mocz od noworodka lub niemowlęcia powinna być zaopatrzona w specjalne jednorazowe woreczki do zbierania moczu.
2. Należy umyć i osuszyć skórę w okolicy krocza.
3. Przykleić woreczek do skóry tak, aby otwór obejmował ujście cewki moczowej.
4. Po uzyskaniu odpowiedniej ilości moczu, jak najszybciej woreczek usunąć ze skóry.
5. Woreczek z moczem umieścić w pojemniku jednorazowym opatrzonym imieniem i nazwiskiem dziecka. Można przelać mocz z woreczka do przygotowanego pojemnika.
6. Materiał niezwłocznie dostarczyć do punktu pobrań.

Przygotowanie pacjenta do wykonania dobowej zbiórki moczu

Dobową zbiórkę moczu przeprowadza się w ciągu 24 godzin. Materiał ten jest odpowiedni do przeprowadzenia badań biochemicznych moczu, służących ocenie wydalania badanych substancji.

1. Mocz zbiera się do opisanego imieniem i nazwiskiem pojemnika o poj. ok. 3000 ml, najlepiej zaopatrzonego w podziałkę miarową.
2. Na pojemniku należy zanotować godzinę rozpoczęcia zbiórki. Pojemnik należy umieścić w chłodnym miejscu. Pacjent powinien przyjąć w tym czasie 1,5 – 2 litrów płynów na dobę.
3. Zbiórkę rozpocząć w godzinach rannych.
4. Pierwszą poranną porcję moczu oddać do toalety i rozpocząć zbieranie moczu.
5. Przed oddaniem pierwszej porcji moczu do opisanego pojemnika należy umyć i osuszyć okolice krocza. Każdą następną porcję moczu należy zbierać do oznakowanego w sposób jednoznaczny (imię i nazwisko), umieszczonego w chłodnym, ciemnym miejscu, pojemnika. Mocz oddany następnego dnia rano jest ostatnią zbieraną porcją.
6. Zmierzyć objętość zebranego moczu.
7. Zawartość pojemnika dokładnie wymieszać. Przenieść ok. 50 ml moczu do jednorazowego pojemnika opisanego imieniem i nazwiskiem pacjenta.
8. **Podać** na pojemniku i zleceniu **ilość** zebranego przez całą dobę moczu.
9. Szczelnie zakręcić pojemnik z moczem, aby mocz nie uległ rozlaniu.
10. Dostarczyć pojemnik z moczem jak najszybciej do punktu pobrań (nie dłużej niż 3 godziny od chwili zakończenia zbiórki moczu).

INFORMACJE DLA PACJENTA

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA PRZED POBRANIEM MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH

Pobranie kału

Przed pobraniem próbki stolca pacjent powinien pozostawać na normalnej diecie i przyjmować fizjologiczną ilość płynów.

1. Pobranie materiału na badanie krwi utajonej w kale nie wymaga stosowania diety eliminacyjnej.
2. Próbki kału do badań parazytologicznych najlepiej jest pobierać przed rozpoczęciem leczenia. W przypadku stosowania leków, np. związków bizmutu, NLPZ, próbki kału należy pobierać tydzień od zakończeniu leczenia, a w przypadku stosowania antybiotyków – 2 tygodnie po skończonym leczeniu.
3. Do jednorazowego pojemnika na kał opisanego imieniem i nazwiskiem pacjenta, pobrać szpatułką dołączoną do pokrywki pojemnika niewielką ilość kału (**nie więcej** niż 1/3 pojemnika) z kilku miejsc stolca.
4. Szczelnie zamknąć pojemnik.
5. Dostarczyć pojemnik z kałem do punktu pobrań. Dopuszcza się przechowywanie próbki w temperaturze lodówki do 24 godzin.